

คุมขุมทรัพย์รัฐวิสาหกิจ 14 ล้านล้านบาท ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

เกียรติศักดิ์ พิวกเลี้ยง

ในที่สุดคณะรัฐมนตรี (ครม.) ก็เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ซึ่งขั้นตอนต่อไปก็จะส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณา คาดว่าจะพิจารณาภายในปีนี้ หรืออย่างช้าต้นปีหน้า

ร่าง พ.ร.บ.การพัฒนาารัฐวิสาหกิจฯ ถือเป็นารยกเครื่องการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ โดยเริ่มเดินหน้าเรื่องนี้ตั้งแต่เข้ามาบริหารประเทศ หรือตั้งแต่ประมาณ 3 ปีที่ผ่านมา เพราะเห็นว่ารัฐวิสาหกิจมีความสำคัญกับการพัฒนาประเทศไทยอย่างมาก มีงบลงทุนแต่ละปี 4-5 แสนล้านบาท ใกล้เคียงกับงบลงทุนของหน่วยงานรัฐ แต่ที่ผ่านมา ยังมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพการทำงานที่ต่ำ ทำให้การเป็นเครื่องจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ไม่เต็มที่

สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ระบุบ่อยครั้งว่า รัฐวิสาหกิจมีทรัพย์สินรวมกันสูงถึง 14 ล้านล้านบาท มีรายได้ 5 ล้านล้านบาท มีรายจ่าย 4.7 ล้านล้านบาท และส่งรายได้ให้กับประเทศปีละกว่า 1 แสนบาท ซึ่งหากการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจสนับสนุนยุทธศาสตร์ของชาติ สร้างความสมดุลเศรษฐกิจภายในประเทศกับต่างประเทศ ก็จะทำให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวได้รวดเร็วมากขึ้น

ขณะที่ เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ระบุว่า รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจทั้งในและนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สำหรับร่าง พ.ร.บ.การพัฒนาการรัฐวิสาหกิจฯ แม้ว่าจะครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ชัดเจนมากขึ้น

เมื่อดูสาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ.พัฒนารัฐวิสาหกิจฯ ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญจำนวน 6 เรื่องที่สำคัญ

1.จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบายและกำกัควบคุมดูแลรัฐวิสาหกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ การตั้ง คนร.มาอยู่ใน พ.ร.บ. จากเดิมไม่มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน จะทำให้การกำหนดนโยบายของรัฐวิสาหกิจจากฝ่ายนโยบายมีความต่อเนื่องมากขึ้น

2.กำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องแผนพัฒนาฯ และยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส จากเดิมที่มีแต่แผนการลงทุนที่จำนวนไม่น้อยไม่ได้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การลงทุนขับเคลื่อนเศรษฐกิจไร้ทิศทาง

3.มีกระบวนการสรรหากรรมการที่

ชัดเจน โปร่งใสและมุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ ถือเป็นประเด็นที่สำคัญมาก เพราะที่ผ่านมาวิสาหกิจกลายเป็นขุนทรัพย์เข้ามาหาผลประโยชน์จากนักการเมือง โดยการส่งคนใกล้ชิดเข้ามาเป็นกรรมการเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับกลุ่มพวกพ้อง ซึ่งส่วนใหญ่ทำให้วิสาหกิจเสียหาย อ่อนแอ และไม่มีประสิทธิภาพการดำเนินงาน

4. มีกลไกระบบการกำกับดูแลที่ดี (ธรรมาภิบาล) เพื่อเปิดเผยข้อมูลให้เกิดความโปร่งใสและส่งเสริมความรับผิดชอบในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นมติใหม่ที่จะทำให้อสังคมประชาชนตรวจสอบการทำงานของวิสาหกิจ ซึ่งจะทำการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง ไม่เดินออกนอกทางและทำให้เกิดความเสียหายเหมือนที่ผ่านมา

5. พัฒนาระบบประเมินผลที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์วิสาหกิจและนโยบายอย่างเป็นระบบ จากเดิมที่ไม่เชื่อมโยง นโยบายกำหนดแบบหนึ่งแต่รัฐวิสาหกิจดำเนินการอีกอย่าง

6. จัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ (ซูเปอร์โฮลดิ้ง) ทำหน้าที่ในฐานะผู้ถือหุ้นเชิงรุกกับรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ หรือแปลงสภาพเป็นบริษัทจำกัดแล้ว 12 แห่ง ซึ่งถือครองทรัพย์สินเกินครึ่งของรัฐวิสาหกิจทั้งหมด 14 ล้านล้านบาท เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ของรัฐวิสาหกิจให้มีความพร้อมในการแข่งขันเชิงพาณิชย์และสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคงความเป็นรัฐวิสาหกิจไว้

อย่างไรก็ตาม ร่าง พ.ร.บ. การพัฒนาการรัฐวิสาหกิจฯ ถูกจับตามองไปที่เรื่องการตั้งซูเปอร์โฮลดิ้งมากที่สุด เพราะหากวิสาหกิจขนาดใหญ่ส่วนใหญ่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ เช่น บริษัท ปตท. บริษัท การบินไทย บริษัท ท่าอากาศยานไทย บริษัท อสมท ธนาคารกรุงไทย เป็นต้น สำหรับรัฐวิสาหกิจที่แปลงสภาพแล้ว เช่น บริษัท ทีโอที บริษัท กสท โทรคมนาคม บริษัท ไปรษณีย์ไทย เป็นต้น

มีประเมินเบื้องต้นว่ารัฐวิสาหกิจทั้ง 12 แห่ง ที่จะมาอยู่ในซูเปอร์โฮลดิ้ง มีทรัพย์สินรวมกันไม่น้อยกว่า 10 ล้านล้านบาท หรือ 2 ใน 3 ของทรัพย์สินรัฐวิสาหกิจทั้งหมด คุมเม็ดเงินการลงทุนของรัฐวิสาหกิจกว่า 80-90% ของการลงทุนรัฐวิสาหกิจในแต่ละปี ดังนั้นการตั้งซูเปอร์โฮลดิ้งคุมรัฐวิสาหกิจทั้ง 12 แห่ง ถือเป็นการคุมรัฐวิสาหกิจได้เกือบทั้งหมดอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งจะทำให้การเดินหน้รัฐวิสาหกิจเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจทำได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากข้อมูลของ สคร. สรุปราคาหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังถือครองล่าสุด 31 พ.ค. 2560 ที่ผ่านมามีจำนวน 110 แห่ง มีมูลค่าตามราคาตลาด 1.4 ล้านล้านบาท จากราคามูลค่าตามบัญชี 1.14 ล้านล้านบาท ทั้งนี้หลักทรัพย์ทั้ง 110 แห่ง ประกอบด้วยหลัก

ทรัพย์ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ 20 แห่ง เป็นรัฐวิสาหกิจ 6 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย บริษัท การบินไทย บริษัท ปตท. บริษัท ท่าอากาศยานไทย บริษัท อสมท และ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม มีมูลค่าตามราคาตลาด 1.03 ล้านล้านบาท เทียบกับมูลค่าทางบัญชี 4.83 แสนล้านบาท ซึ่งมูลค่าตลาดสูงกว่ามูลค่าทางบัญชีกว่าเท่าตัว ดังนั้น การบริหารรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ นอกจากช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ขยายตัวได้รวดเร็วแล้ว ยังสร้างความมั่งคั่งความมั่นคงการเงินการคลังของประเทศ จากมูลค่าหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เอกนิติ กล่าวว่า ไม่อยากให้มองร่าง พ.ร.บ. การพัฒนาการรัฐวิสาหกิจฯ มีแต่เรื่องการตั้งซูเปอร์โฮลดิ้ง ที่สำคัญมากที่สุด เพราะทั้ง 6 เรื่องสำคัญที่อยู่ในกฎหมายมีความสำคัญเท่ากันหมด ถือเป็นการยกเครื่องรัฐวิสาหกิจครั้งใหญ่ทุกด้านอย่างที่ไม่เคยมีการทำมาก่อน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจมีการบูรณาการ เป็นระบบและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

ทั้งหมดจะทำให้การบริหารงานของรัฐวิสาหกิจที่มีสินทรัพย์ 14 ล้านล้านบาท เท่ากับจีดีพีของประเทศ มีการดำเนินการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศในท้ายที่สุด ■